

MINDEN, AMIT TUDNI KELL...

A KÜLÖNÁLLÓ EGY- SÉGEKBŐL FELÉPÜLŐ RENDSZEREKRŐL

SZÖVEG: Alan Sircom

Egy különálló komponensekből felépülő rendszer összeszerelése nem egyszerű feladat. Annyi mindent kell végiggondolni, hogy az ember nem is tudja, hol kezdje. Kezdjük rögtön itt! Aki követi a Házimozi magazin átfogó útmutatóját, annak nincs szüksége további fejtorésre

Amióta az ún. „egydobozos” rendszerek léteznek, amelyek a DVD lejátszó-tól a hat vagy még több hangsugárzóig mindent egyetlen csomagban kínálnak, egy házimozi kiépítése semmiféle problémát nem jelent. De mi történik akkor, ha valaki többre, komolyabbra vágynak, mint egy ilyen gyors, egydobozos összeállítás? A különálló komponensekből felépülő rendszerek továbbra is népszerűek, ha azonban szeretnénk elkerülni, hogy egy használhatatlan dobozhalmazra tegyünk szert, az egyes darabok kiválasztását alaposan végig kell gondolnunk.

A különböző termékekből felépített rendszerek tökéletesen egyéni igényeinkhez igazíthatók. Általánosságban az efféle rendszerek nagyobb kimenő teljesítményeket kínálnak és hangdobozai terhelhetősége is jobb, mint az egydobozos kombinációké, hangreprodukciójuk pedig nagyságrendekkel érzékletesebb és mozszerűbb. Egy házimozi rendszer megvásárlása körülbelül olyan, mint egy Saville Row öltöny beszerzése: luxuskivitel kapunk, amely tökéletesen illeszkedik igényeinkhez, és bár drágább, végül mégis azt mondjuk: megérté.

Az alapok

Minimális követelményként javasoljuk, hogy az összeállítandó rendszer tartalmazzon egy DVD-Video lejátszót, egy AV erősítőt vagy beépített rádió tunerrel rendelkező receivert – Dolby Digital, DTS és Dolby Pro-Logic támogatással – öt hangsugárzót és egy mélyhangdobozt. E rendszer kiépítése fokozatosan is történhet (lásd Bővítés fejezetünket). Az alapspecifikációhoz képest némi finomítást jelenthet, ha olyan DVD lejátszót veszünk, amely alkalmas DVD-Audio és/vagy SACD multicsetornás lejátszásra is, támogatja a Dolby Pro-Logic II surround formátumot (az analóg zenei és filmes hanganyagok jobb reprodukciója érdekében), netán a Dolby EX/DTS ES 6.1 csatornás formátumokat, amelyek egy további háttér csatorna effektjeivel gazdagítják a hangszínpadot. Léteznek THX minőségű és minősítésű berendezések is, amelyekkel garantáltan mozszerű hangreprodukciót érhetünk el otthonainkban. A THX önmagában nem surround formátum, hanem a már meglévő rendszer egy fejlettebb formáját jelenti.

Osszuk be az anyagiakat

Először is döntsük el, hogy mennyi pénzt szeretnénk elkölteni a teljes rendszerre, majd ezt gondosan osszuk fel. Ez első hallásra banális feladatnak tűnhet, de meglepően sok ember van, aki aránytalan összetételű rendszereket épít ki (például alapszintű DVD lejátszóval és megfizethetetlenül drága AV rádióerősítővel), vagy éppen megelégedezik valamilyen lényeges összetevőről a rendszer összeállításakor. Az olyan kiegészítők,

SEGÍTSÉGRE VAN SZÜKSÉGED?

CSÚCS KOMPONENSEK

AKI ÚTJÁRA SZERETNÉ INDÍTANI KÜLÖNÁLLÓ EGYSÉGEKBŐL FELÉPÜLŐ RENDSZERÉT, ANNAK FIGYELMÉBE AJÁNLUNK HÁROM OLYAN ÖSSZETEVŐT, AMELYEKET ÉRDEMES EGYÜTT HASZNÁLNI

ATC CONCEPT ONE 5.1 HANGFALCSOMAG

WEBOLDAL www.atc.gb.net

A jó minőségű 5.1 csatornás hangszó-gárzó-rendszerek kategóriájában az ATC Concept 1 az egyik legjobb.

A viszonylag kedvező árú rendszer két pár SCM 7 polcra helyezhető hangszó-gárzót, egy C1 center dobozt és egy Sub 1 mélyszó-gárzót foglal magába. A dobozok kiválóan illeszkednek egymáshoz, teljesen körülölelő hangteret hozva létre. Még az optimális hallgatási területen

kívül tőlük is tiszta és határozott hangreprodukciót lehetnek tanú. A hangszó-gárzók és a mélynyomó is csodálatos lendületet árasztanak magukból. A mágneses árnyékolás ugyanakkor nem a legjobb, így a képcsöves televízióval rendelkezőknek ügyelniük kell arra, hogy a dobozokat ne helyezték túl közel a képernyőhöz. Ennek ellenére nagyszerű rendszer.

PIONEER VSX-D2011-S AV RECEIVER 349 990 Ft

INFO 23/415-541 WEBOLDAL www.basys.hu

Ha álomszerű teljesítményt nyújtó, csúcsmínőségű AV receiverre vágyunk, akkor aligha tévedünk nagyot a Pioneer új termékének megvásárlásával.

A 7.1 csatornás VSX-D2011-S a gyártó kiváló VSA-AX10 modelljén alapul, és bár az új készülék kisebb teljesítményű, műszaki jellemzői így is figyelemreméltóak. Megtalálható benne a Pioneer nagyszerű mikrofonrend-

szere, az Air Studios finomhangolás, a THX Select audio jelfeldolgozás, valamint a Dolby és DTS dekódolási üzemmódok teljes tárháza. Hangreprodukciója igen precíz és egyenletes, olyan magas színvonalat nyújt, ami után még a legvaskalaposabb hifi rajongók is megnyalják mind a tíz ujjukat. Jó, igaz, nem a legolcsóbb, de a VSX-D2011-S kintűnő előadómódjának nem lehet ellenálni.

PIONEER DV-656A DVD PLAYER 139 990 Ft

INFO 23/415-541 WEBOLDAL www.basys.hu

A Pioneer díjnyertes DVD lejátszója senkinek sem fog csalódást okozni. Megtalálható benne korunk valamennyi ismert technológiája, így jelenleg a DV-656A a piac legjövődübbiztosabb lejátszója.

A DVD-Audio/Video/SACD deck az adott árkategóriában az egyik legjobb képmínőséget képviseli. A képek borotvaélesek, a színek élénkek, és a képmélység is mozi-

szzerű, amivel teljesen lenyűgözött minket. Mélyhang kezelése miatt a DV-656A jobban illeszkedik a házi mozi rendszerekbe, mint bármely más DVD-A vagy SACD lejátszó, hangja erőteljes és kristálytiszta. Hátlapján csatlakozók gamadáját találjuk. Figyelembe véve a készülék előadómódját, 400 font nem pénz érte.

mint a készülékállványok vagy a hangszó-gárzókábelek, kulcsfontosságúak, ám ritkán kínálják ezeket automatikusan a hifi csomagokhoz vagy a különálló házi mozi rendszerekhez. E komponenseknek fontos szerep jut a kép- és a hangreprodukció minőségében, így érdemes betervezni őket a büdzsébe, már csak azért is, mert valóban nem kevés pénzbe kerülnek.

Az elkölthető pénzből próbáljunk mintegy 10%-ot kiegészítőkre, 20%-ot a DVD lejátszóra, 30%-ot az erősítőre és 40%-ot a hangszó-gárzókra költeni. Ez a képlet nincs köbe vésvé, sőt általában arra kell számítani, hogy az eredeti költségvetés kb. 110%-át fogjuk elkölteni. Ebből egy olyan komponensre, amely nagyon fontos a számunkra, de eredetileg úgy éreztük, hogy nem engedhetjük meg magunknak. Ha azonban valaki 200 000 Ft-nál kisebb vagy 2000000 Ft-nál nagyobb összeget tűz ki magának, úgy költi el, ahogy akarja, csak férjen bele az összegbe, és legyen meg minden a csomagban.

Ha valaki már rendelkezik házi mozi csomaggal, és ennek csak egyik komponensét szeretné lecserélni, akkor is érdemes mindezt a rendszer összefüggésében végiggondolni. Ha egy konfigurációra négy évvel ezelőtt 900 000 Ft-ot költöttünk, és egy akkor 100 000 Ft-ba kerülő DVD lejátszót szeretnénk lecserélni, akkor aligha jó választás egy ma 40 000 Ft-ba kerülő modell. Szánjunk rá legalább 150–300 000 forintot!

A termékek kiválasztása

A komponensek megfelelő társítása nem olyan bonyolult feladat, mint azt sok emberrel elhitetik. Ugyanakkor előfordul, hogy valaki a legjobb termékeket választja ki, még sincs megelégedve a végeredménnyel. A öt csillaggal, szerkesztői ajánlással, csúcsvétel címmel, vagy éppen a „Mozitudományok Nobel díjjával” jutalmazott termékek ugyanis nem feltétlenül jó partnerei egymásnak. Rendszerünk harmóniája még akkor sem garantált, ha gondosan összeegyeztetjük az erősítő kimenő teljesítményeit és a hangszó-gárzó maximális terhelhetőségét. Az viszont igaz, hogy egy 100W-os erősítő és egy nagyjából 200W-os hangszó-gárzó társítása védelemmel jelent a hangdoboz túlterhelése ellen. Mivel azonban az alulméretezett erősítőteljesítmény sokkal gyakrabban tesz kárt a hangszó-gárzóban, mint a túl nagy terhelés, ezeket a számokat mindig némi fenn-tartással kell fogadni.

Hallgassuk meg

Egy-egy rendszer vagy komponens minőségét úgy lehet a legjobban megállapítani, ha meghallgatjuk, akár otthon, akár az üzletben. A rendszer kiválasztása során az egyéni meghallgatás jelentőségét nem lehet eléggé hangsúlyozni. Olyan ez, mint amikor autót veszünk:

senki sem venne meg úgy egy autót, hogy előtte nem megy el vele egy próbakörre. Ugyanígy elképzelhetetlen, hogy egy házi mozi csomagot meghallgatás vagy megtekintés nélkül állítsunk össze. A teszteléssel fogalmat alkothatunk magunknak arról, hogy az adott összegért nagyjából milyen kategóriájú rendszert választhatunk magunknak (sokan többet várnak rendszerüktől, mint amit a kitűzött ár nem megkaphatnak – egy egymillió és egy tízmillió forintba kerülő rendszer között jelentős különbség van), illetve arról is, hogy egyáltalán hogyan szólnak a rendszerek. Ne engedjük a csábításnak, hogy a DVD lejátszót az egyik kereskedőtől vegyük, az erősítőt a másiktól, a hangszó-gárzókat pedig egy harmadiktól! Ez teljesen aláássa az egész folyamatot, és rosszat tesz a rendszer szinergiájának is. Keressünk egy jó szaküzletet, és ragaszkodjunk hozzá.

Az on-line és postai megrendeléseknél, valamint a nagy tömegben árusító helyeken nincs lehetőség a készülékek kipróbálására. Ilyenkor törekedjünk olyan modellekre, amelyekről – barátok ajánlása vagy a szaklapokból kiolvasható konszenzus alapján – tudjuk, hogy jó minőségűek. Ezek társítása meghallgatás nélkül nem egyszerű feladat, de nem is lehetetlen. Olyan kombinációkat kell keresni, amelyekről szintén tudjuk barátainktól, bemutatókról vagy szakmai folyóiratokból, hogy jól működnek együtt. Lásd Vásárlási terápia fejezetünket.

GYORSTIPPEK

- Javasoljuk, hogy a költségvetés 10%-át költjük kiegészítőkre, 20%-át DVD lejátszóra, 30%-át erősítőre és 40%-át hangszó-gárzóra. Ez azonban nincs köbe vésvé, pusztán egyfajta irányadó elv.
- Biztosítsuk, hogy a kifejezett elemek-re is jusson pénz. Az állványokról és a kábelekről például hajlamosak vagyunk megfeledkezni.
- Egy komponens lecserélésekor szánjunk rá legalább annyi pénzt, amennyibe az eredeti került.
- Ha úgy gondoljuk, hogy rendszerünkben van egy gyenge láncszem, módszeresen keressük meg, majd cseréljük le. De ne csináljunk ebből gyakorlatot, mert az drága mulatság lehet!
- Semmi sem indokolja, hogy valameny-i terméket egy gyártótól vegyünk. A hangdobozokat kivéve nyugodtan keverjük a márkákat.
- Részessítsük előnyben a szaküzleteket.
- Többnyire zenét hallgatunk, vagy inkább filmeket nézünk? Válasszunk erre a kérdésre, és ennek megfelelően állítsuk össze rendszerünket.
- Mindig tartsuk szem előtt a jövőt. Sohasem tudhatjuk, mit hoz a holnap!
- Vásárolhatunk fokozatosan is, de ha így teszünk, akkor kezdjük kétszatornás összeállítással, és innen építkezünk tovább.

AZ ÖSSZTEL- JESÍTMÉNY SZEMPONTJÁ- BÓL JOBBAN JÁRUNK, HA KÜLÖNFÉLE MÁRKÁKAT VÁLASZTUNK

Szükségmegoldásként kapcsolatba léphetünk a kinézett berendezés gyártójával is, lehetőség szerint e-mailen. Bár a gyártók elsősorban saját termékeiket szeretnék eladni, esetenként őszinte tanácsokkal szolgálnak arról, hogy milyen hangsugárzóval érdemes használni készülékeiket vagy éppen fordítva. Azt azonban nem javasoljuk, hogy a szakboltokat csak ingyenes meghallgató helyeként használjuk, aztán valahol máshol, olcsóbban vásároljuk meg a termékeket. Ez amellet, hogy nem túl fair a kereskedővel szemben, azért sem jó ötlet, mert a specialitáknál árusított berendezéseket más üzletekben gyakran alig lehet megtalálni, és jellemző a hasonló nevű, de rosszabb minőségű termékek árusítása is.

Ne ragaszkodjunk egyetlen márkához

Van egy közkeletű tévhit, miszerint ha az egyes komponensek ugyanattól a gyártótól származnak, akkor valamiféle mágikus szinergia lesz úrrá a rendszeren. A hangsugárzó rendszereket kivéve az egyetlen márkához történő ragaszkodás azonban többnyire pusztán esztétikai előnyökkel jár. Bár egy rendszert úgy is össze lehet állítani, hogy annak komponensei ugyanattól a gyártótól származnak, az összteljesítmény szempontjából általában jobban járunk, ha különféle márkákat választunk.

A leggyengébb láncszem

A sikertelenül összeállított rendszerekben gyakran egyetlen „gyenge láncszem” okozza a problémát. Elképzelhető, hogy valamelyik termék nem illik a többi komponenshez, és emiatt az egész rendszer csorbát szenved. Ha azonban követjük a fent ecsetelt 10:20:30:40 százalékos sémát, az ilyen jellegű hibák kiküszöbölhetők.

Aki az eddig leírtak szellemében járt el, mégis enyhe összeegyeztetési problémái vannak, annak érdemes kísérleteznie a kábelekkel és a berendezések alátámasztásával is. Mielőtt azonban el-

kezdenénk állványokra vagy vezetékek-re szórni a pénzt, nézzük meg, hogy az alátámasztások nem billegnek-e, illetve, hogy a kábelek nem futnak-e valamelyik tápkábellel párhuzamosan, ez ugyanis jelentősen befolyásolhatja a reprodukció minőségét.

Ha biztosak vagyunk benne, hogy van egy gyenge láncszem, azt szisztematikusan kell megkeresni (a lánc valamennyi komponensét helyettesíteni kell egy másikkal, hogy lássuk, javul-e ettől a helyzet; ehhez általában egy segítő-kész kereskedőre vagy egy ismerős házi-mozi rajongóra van szükség), majd lecserélni azt az egy összetevőt. A rendszer többi részét ne bántuk, mert akkor sohasem érünk a végére, és végül mindent lecserélünk. Ezt a jelenséget a szakirodalom Audiophillia Nervosa néven emlegeti.

Zene vagy film

A házimozsi rendszerek tervezésekor azt is el kell dönteni, hogy elsősorban zenéhez vagy filmekhez szeretnénk-e használni ezeket. A rendszer összeállítása ugyanis attól is függ, hogy túlnyomórészt kétsatornás zenére, multicsatornás zenére vagy multicsatornás házimozira irányul-e.

Egy jó sztereó zenei rendszerhez mindenekelőtt a bal és jobb front hangsugárzók, illetve az erősítő minőségére kell figyelni. A multicsatornás filmnézésre szánt rendszereknél ezzel szemben öt-hat kisméretű szatellitre és egy öblös mélysugárzóra van szükség. Vessünk egy pillantást zene- és filmkollekciónkra. Ha utolsó CD-nk egy A-Ha korong volt, de már 200 DVD-nk van, holott még nincs is min lejátszani őket, akkor nem vitás, hogy inkább házimozij jellegű rendszert kell választanunk. Aki azonban tisztában van a Polyphonic Spree és a Coral típusú lemezek előnyeivel és hátrányaival, tévékészülékét azonban maximum hetente egyszer kapcsolja be, az jobban jár, ha inkább egy hifi orientáltságú konfiguráció mellett dönt.

Extrém esetben az is elképzelhető, hogy fokozatosan építjük ki a rendszert: először egy jó hifi sztereó rendszert veszünk, és csak később lépünk tovább a multicsatornás hang irányába. Ez nem ritka jelenség, különösen Nagy-Britanniában és Németországban. Kezdjük egy jó DVD játzóval, egy sztereó erősítővel és egy pár jó minőségű hifi hangsugárzóval. Aztán ahogy telik az idő és gyűlik a pénzünk, beiktathatunk egy házimozis dekódert/erősítőt, további hangsugárzókat és egy mélynyomót is. Néhány cég, pl. a Yamaha, a Naim Audio vagy a T+A, olyan dekódereket is készít, amelyek kimondottan sztereó rendszerek alaktására szolgálnak. Az igazi hifi megszállottak pedig odáig is elmehetnek, hogy zenéhez külön CD lejátszót, filmekhez pedig külön DVD lejátszót vásárolnak.

Bővítés

A fokozatos vásárlás kiváló módszer lehet álmaink rendszerének kiépítéséhez, ha van hozzá türelmünk. Kezdetnek vegyünk egy DVD lejátszót, egy AV erősítőt és első sztereó hangszórókat. Aztán később szép kényelmesen a rendszer többi részét. Aki olyan AV erősítőt vagy receivert vásárol, amely Dolby EX/DTS ES reprodukcióra is képes, az 5.1-ről akár 6.1 csatornásra is bővítheti rendszerét egy újabb háttér-effekt hangdoboz beiktatásával. Sokak szerint azonban ennek a plusz csatornának csak hatalmas méretű helyiségekben van jelentősége, így többnyire fölösleges. Aki ilyen módon építi ki rendszerét, az tökéletesen kiismerheti a front hangsugárzók hangkarakterét. Az azonban, hogy lépésről lépésre haladunk, nem jelenti azt, hogy az ezen írásban ismertetett szabályok bármelyikét is megszeghetnénk.

Gondoljunk a jövőre

Akár teljes rendszert veszünk, akár egy meglévőt bővítünk, akár fokozatosan haladunk, mindig gondoljunk a jövőre. Lehet, hogy most nincs szükségünk 5.1 csatornára, lehet, hogy azt hisszük, soha nem lesz szükségünk multicsatornás bemenetre a DVD-A vagy az SACD lejátszó számára, sőt azt is feltételezhetjük, hogy az erősítőt sem kell soha többé bővíteni. Mégis érdemes szem előtt tartani a „jövőbiztosság” elvét, ki tudja...

Ez különösen igaz a rendszer erősítési szegmensére, hiszen sohasem lehetünk 100 százalékgig biztosak abban, hogy a termék 5-10 éves élettartama során nem teszünk-e szert egy másik forrásberendezésre vagy egy másik surround formátumra. Mindig olyan erősítőt vegyünk, amelyen a szükségesnél több – digitális és analóg – bemenet található. Válasszunk olyan készüléket, amely a lehető legjobb minőségű video formátumot kínálja, ezzel hosszú távon megkönnyíthetjük az életünket. Ez azt jelenti, hogy érdemes olyan gyártó mellett dönteni, amely híres régebbi termékei folyamatos felújításáról, vagy legalábbis kerülnék az olyan gyártókat, amelyek termékalkájuk gyakori lecseréléséről nevezetesek. Röviden tehát: mindig tervezzünk előre, akár egyetlen komponenset veszünk, akár egy egész rendszert.